

Jaarstukken 2019

Inhoudsopgave

Inleiding	1	Deel III Paragrafen	
Deel I Jaarrekening		1. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	37
Balans (inclusief toelichting)	3	2. Paragraaf Financiering	41
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	10	3. Paragraaf Bedrijfsvoering	44
Gebeurtenissen na balansdatum	11	4. Paragraaf Rechtmatigheid	45
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	12	Deel IV Uiteenzetting financiële positie	
Publicatie WNT	15	1. Algemene financiële beschouwing en programmarekening	49
Verzamelstaat afrekening gemeenten	16	2. Formatieplan (inclusief toelichting)	51
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	17	3. Taakveldenoverzicht per programma	53
Jaarverslag		4. Verzamelstaat bijdrage per gemeente	54
Deel II Programmaverantwoording		5. Doelenmatrix	55
1. Strategische agenda	23		
2. Overige beheersmatige kerntaken	31		
3. Overige uitgaven en inkomsten	33		

Inleiding

Wij bieden u de programmaverantwoording 2019 aan van de Regio Achterhoek. Deel I van de programmarekening bevat de jaarrekening, deel II bevat de programmaverantwoording, deel III bevat de verplichte paragrafen en deel IV de uiteenzetting van de financiële positie.

In juli 2018 is het positieve besluit genomen over het doorontwikkelen van de Triple Helix samenwerking, zoals beschreven in *De Achterhoek werkt door 2.0*. Begin 2019 was de formatie nagenoeg op volledige sterkte en waren Achterhoek Raad, Achterhoek Board en Thematafels uit de startblokken. In 2019 zijn de eerste zichtbare resultaten geboekt, zoals het vaststellen van Visie 2030, het sluiten van de Regiodeal met het Rijk en de eerste 17 projecten.

Verder is in 2019, na jaren van voorbereiding, de nazorg van de stortplaatsen overgedragen aan de provincie.

Zomaar een paar wapenfeiten uit 2019, wilt u meer weten over wat er in 2019 bereikt is? Wij nodigen u graag uit om onze beknopte jaarverantwoording te lezen.

Jaarresultaat

Het jaar is afgesloten met een positief resultaat van € 84.000 (€ 0,32 per inwoner). Het resultaat is als volgt te specificeren:

Strategische Agenda	75.000	voordeel
Overige uitgaven en inkomsten	9.000	voordeel
Positief resultaat	84.000	voordeel

Het voordeel is vooral ontstaan door vacatureruimte, overschotten op opleidingskosten, lobbykosten, kantoorkosten en verhuiskosten. Voor een nadere toelichting op saldi verwijzen wij graag naar de programma's.

Bestemming resultaat 2019

Voorgesteld wordt het jaarresultaat ad € 84.000 toe te voegen aan het investeringsfonds, zoals besloten in *De Achterhoek werkt door 2.0*. Hierin is opgenomen dat een eventueel overschot van het jaarresultaat wordt toegevoegd aan het investeringsfonds tot een maximaal € 0,50 per inwoner (in 2019: € 131.472).

Controleverklaring

A12 Registeraccountants B.V. heeft voor 2019 een controleverklaring opgesteld ten aanzien van de financiële administratie en het beheer. De controle omvat de cijfers opgenomen in de jaarrekening 2019 en de rechtmatigheid van financiële beheershandelingen gelet op het controleprotocol 2019. De controleverklaring voor de jaarrekening 2019 is in het boekwerk opgenomen.

Behandelprocedure

Conform de vastgestelde planning wordt de jaarrekening in het algemeen bestuur van 8 juli 2020 vastgesteld. De behandelprocedure ziet er als volgt uit:

1 april	Het concept is behandeld en geaccordeerd in het dagelijks bestuur. Na ontvangst van de controleverklaring worden de documenten uiterlijk 15 april aan de deelnemende gemeenten gezonden.
mei/juni	Tot 22 juni 2020 hebben de gemeenten de gelegenheid om hun standpunten kenbaar te maken bij de Regio.
17 juni	Behandeling controlerapport in het dagelijks bestuur.
8 juli	Vaststelling van de jaarstukken in de vergadering van het algemeen bestuur.

Doetinchem, 9 april 2020
Dagelijks bestuur Regio Achterhoek

Deel 1

Jaarrekening

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

(bedragen x € 1.000,--)	Ultimo 2019		Ultimo 2018	
ACTIVA				
Vaste activa				
<i>Immateriële activa</i>				
<i>Materiële vaste activa</i>		5		30
- Investerings met een economisch nut	5		30	
<i>Financiële vaste activa</i>		1.312		1.274
- Leningen aan:				
- Personeelshypotheek	972		1.027	
- Projecten Leader Achterhoek	340		247	
Totaal vaste activa		1.317		1.304
Vlottende activa				
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		21.104		8.590
- Rekening-courantverhouding met Rijk	21.059		8.527	
- kortlopende deel personeelshypotheek	15		-	
- Overige vorderingen	30		63	
<i>Liquide middelen</i>		252		252
- Bank- en giroaldi	252		252	
<i>Overlopende activa</i>		782		475
Totaal vlottende activa		22.138		9.317
Totaal-generaal		23.455		10.621

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

(bedragen x € 1.000,--)		Ultimo 2019		Ultimo 2018
PASSIVA				
Vaste passiva				
<i>Eigen vermogen</i>		5.688		5.272
- Algemene reserve	240		240	
- Bestemming reserves (overige bestemmingsreserves)	5.364		4.925	
- Gerealiseerd resultaat nog te bestemmen	84		107	
<i>Voorzieningen</i>		158		401
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	158		401	
<i>Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer</i>		-		-
	-		-	
Totaal vaste passiva		5.846		5.673
Vlottende passiva				
<i>Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar</i>		389		2.594
- Overige schulden	389		2.594	
<i>Overlopende passiva</i>		17.220		2.354
Totaal vlottende passiva		17.609		4.948
Totaal-generaal		23.455		10.621

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Grondslagen activa

De jaarrekening is opgesteld op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs. De activa met relatief geringe betekenis (aanschafwaarde < € 1.000) worden in het jaar van aanschaf direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Afschrijving van de activa (op lineaire en annuïteiten basis) vindt plaats vanaf het moment dat het object voor gebruik beschikbaar is en met inachtneming van de verwachte gebruiks- en nuttigheidsduur. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

Bij de doorberekeningen van de kapitaallasten over de vermeerderingen gedurende het boekjaar is uitgegaan van het hele jaar.

Van de activa meubilair is de gehanteerde afschrijvingstermijn 3 jaar conform de duur van het huurcontract.

De waardering van de overige activa en passiva geschiedt in het algemeen tegen nominale waarden. Wanneer hiervan wordt afgeweken, is dit in de toelichting bij de desbetreffende post vermeld.

Grondslagen resultaat

De inkomsten en uitgaven zijn verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben.

Verordening financieel beheer

In artikel 212 Gemeentewet worden de uitgangspunten voor het financiële beleid, de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vastgesteld. In artikel 213 Gemeentewet wordt de controle uitgewerkt. De volgende verordeningen zijn van toepassing:

- financiële verordening ex artikel 212 GW: verordening op de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de Regio Achterhoek (*AB 13 januari 2016*)
- controleverordening ex artikel 213 GW: verordening op de controle op het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie (*AB 28 juni 2004*) en
- verordening periodiek onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid ex artikel 213a GW: verordening op het periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het financiële beheer (*AB 28 juni 2004*).

Toelichting op de balans per 31 december 2019

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa	€	5.000
Boekwaarde per 1 januari 2019	€	30.000
Bij: Investerings 2019		7.000
Af : Afschrijvingen over 2019		-2.000
Af: Desinvesteringen 2019		-30.000
Boekwaarde per 31 december 2019	€	<u>5.000</u>

Nadere specificatie investeringen:

In 2019 zijn als investering lockerkasten aangeschaft.

Verzekerde waarden

Onder de materiële vaste activa zijn de investeringen verantwoord voor huisvesting en inventaris.

Verzekerde waarde per balansdatum: € 113.400,--

Financiële vaste activa	€	1.312.000
--------------------------------	----------	------------------

Verstrekte hypotheekleningen ambtenaren

Boekwaarde per 1 januari 2019	€	1.027.000
Af : Aflossingen 2019		-40.000
	€	<u>987.000</u>
Af : kortlopend deel personeelshypotheek (aflossingsdeel 2020)		-15.000
Boekwaarde per 31 december 2019	€	<u>972.000</u>

Met ingang van 1 januari 2009 is de gewijzigde wet Fido in werking getreden en kwam er op die datum van rechtswege een einde aan de Hypotheekregeling van de Regio Achterhoek.

De lopende hypotheekleningen blijven gelden. Nieuwe hypotheekaanvragen zijn sinds 1 januari 2009 niet meer gehonoreerd. In 2019 heeft 1 persoon in totaal € 27.000 extra afgelost.

Verstrekte lening inzake projecten Leader

Stand per 1 januari 2019	€	247.000
Bij : verstrekte leningen 2019	€	159.000
Af: afgeloste leningen 2019	€	-66.000
Stand per 31 december 2019	€	<u>340.000</u>

VLOTTENDE ACTIVA

Uiteenzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	€	21.104.000
---	----------	-------------------

<u>Rekening-courantverhouding met het Rijk</u>	<i>Stand per 01-01-2019</i>	<i>Mutaties 2019</i>	<i>Stand per 31-12-2019</i>
BZK Schatkistbankieren	8.527.000	12.532.000	€ 21.059.000
Kortlopend deel personeelshypotheek (aflossingsdeel 2020)			€ 15.000
Overige vorderingen	Debiteuren		€ 30.000

Specificatie van deze vorderingen naar ouderdom is als volgt: 2019 30.000

Van de debiteuren is eind februari 2020 een bedrag van € 14.261 nog te ontvangen.

Liquide middelen **€ 252.000**

<u>Bank- en girosaldi</u>	<i>Stand per 01-01-2019</i>	<i>Mutaties 2019</i>	<i>Stand per 31-12-2019</i>
Bank Nederlandse Gemeenten	250.000	0 €	250.000
ABN-AMRO	2.000	0 €	2.000
	252.000	0 €	252.000

Overlopende activa **€ 782.000**

Nog te ontvangen voorschotbedragen overheidslichamen	€	503.000
Overige vooruitbetaalde kosten	€	222.000
Overige nog te ontvangen inkomsten	€	57.000
	€	782.000

Specificatie nog te ontvangen voorschotbedragen overheidslichamen

	<i>01-01-2019</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Ontvangen</i>	<i>31-12-2019</i>
te ontvangen Provincie	193.000	39.000	-	232.000
te ontvangen gemeenten	-	-	-	-
te ontvangen Rijk/RVO	42.000	229.000		271.000
	235.000	268.000	-	503.000

PASSIVA

VASTE PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

Reserves / Bestemmingsreserves **€ 5.688.000**

Algemene reserve

Saldo per 1 januari 2019	€	240.000
Bij: Toevoeging rente 2019		0
Bij: Overige toevoegingen 2019		0
Af: Onttrekkingen 2019		0
Saldo per 31 december 2019	€	240.000

Tot de algemene reserve worden gerekend alle reserves, waar geen bestemming is gegeven (vrij besteedbaar). De algemene reserve dient vooral voor het opvangen van tegenvallers in het jaarresultaat. Op 31 december 2019 bedraagt het saldo € 240.000.

Bestemmingsreserve

Saldo per 1 januari 2019	4.925.000
Bij: bestemming resultaat 2018	107.000
Bij: Overige toevoegingen 2019	1.244.000
Af: Onttrekkingen 2019	-912.000
Saldo per 31 december 2019	€ 5.364.000

	<i>specificatie:</i>				
	<i>investerings- fonds</i>	<i>bestemmings- reserve door- ontwikkeling</i>	<i>onderhoud- huisvesting</i>	<i>bws rente- resultaat</i>	
Saldo per 1 januari 2019	4.247.000	484.000	91.000	103.000	4.925.000
Bij: bestemming resultaat 2018	107.000	0	0	0	107.000
Bij: Overige toevoegingen 2019	1.244.000	0	0	0	1.244.000
Af: Onttrekkingen 2019	-722.000	-84.000	-66.000	-40.000	-912.000
Saldo per 31 december 2019	<u>4.876.000</u>	<u>400.000</u>	<u>25.000</u>	<u>63.000</u>	<u>€ 5.364.000</u>

Het investeringsfonds is een bestemmingsreserve die voor een groot deel wordt gevuld met de zogenoemde krimpelden. Daarnaast wordt een toevoeging gedaan van € 1 per inwoner door provincie en gemeenten. Een klein deel wordt ingezet voor werkbudgetten voor Board en thematafels (2019 € 275.000). De overige inzet is bedoeld voor projecten (in 2019 € 447.000).

De reserve doorontwikkeling is in 2017 gevormd voor de dekking van kosten als gevolg van de doorontwikkeling. Op 18 december heeft het AB ingestemd met het voorstel om € 84.000 te laten vrijvallen ten gunste van het investeringsfonds. Het overige is bestemd voor de kosten van maatwerkoplossingen voor de komende jaren. De reserve onderhoud huisvesting is voor onvoorziene incidentele huisvestingskosten de komende jaren in het pand Raadhuisstraat. Een bedrag van € 66.000 is in 2019 vrijgevallen (AB 17 juli 2019).

De bestemmingsreserve BWS-renteresultaat is ontstaan uit rentevoordelen over toegekende BWS-budetten. De loonkosten van de BWS medewerker worden in 2019 uit de reserve betaald.

Resultaat na bestemming

Exploitatieresultaat 2019 € 84.000

Het exploitatieresultaat 2018 ad. € 107.000 is toegevoegd aan het investeringsfonds.

VOORZIENINGEN € **158.000**

Voorzieningen geven een schatting van de voorzienbare lasten in verband risico's en verplichtingen, maar waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden min of meer onzeker zijn.

De voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's.

	<i>Risico wachtgelden</i>	<i>Nazorg stortplaatsen</i>	
Saldo per 1 januari 2019	197.000	204.000	€ 401.000
Bij: Toevoeging rente 2019	0	34.000	34.000
Bij: Overige toevoegingen 2019	0	0	0
Af: Onttrekkingen 2019	-39.000	-238.000	-277.000
Saldo per 31 december 2019	<u>158.000</u>	<u>0</u>	<u>€ 158.000</u>

De voorziening nazorg stortplaatsen was nodig om eeuwigdurend de nazorgkosten voor de stortplaatsen te kunnen betalen. Het betrof een voorziening tegen contante waarde en daarom werd jaarlijks rente toegevoegd. In verband met de overdracht van de stortplaatsen aan de Provincie zijn nazorgplannen opgesteld en ingediend bij de Provincie. De Provincie heeft ingestemd met het overdragen van de stortplaatsen tegen het aanwezige doelvermogen. Per 1 januari 2018 is de sluitingsverklaring afgegeven voor de stortplaats de Langenberg te Zelhem. Per 7 november 2019 zijn de overeenkomsten getekend voor de overdracht van Bellegoor en Wald. In 2019 is ook het laatste deel van het over te dragen doelvermogen overgedragen aan het Nazorgfonds van de Provincie. Hiermee komt voorziening Nazorg stortplaatsen per 31 december 2019 te vervallen.

De voorziening risico wachtgelden is gevormd voor de uitkeringen aan twee oud medewerkers. De bedragen van deze voorziening zijn ultimo 2016 berekend op het maximale risico dat Regio Achterhoek loopt in de toekomstige uitbetaling van deze wachtgelden.

VLOTTENDE PASSIVA

Overige schulden € **389.000**

kortlopende schulden

Crediteuren € 389.000

€ 389.000

Van de crediteuren is eind februari 2020 een bedrag van € 0 nog te betalen.

OVERLOPENDE PASSIVA € **17.220.000**

Door derden bekleemde middelen € 16.707.000

Nog te betalen bedragen € 513.000

€ 17.220.000

Specificatie door derden bekleemde middelen

	<i>Stand</i>			<i>Stand</i>
	<i>01-01-2019</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Vrijval</i>	<i>31-12-2019</i>
Subsidie uitvoeringsagenda fase 1	1.070.000	0	603.000	467.000
Subsidie uitvoeringsagenda fase 2	0	1.185.000	231.000	954.000
Decentralisatie uitkering Regiodeal	0	13.150.000	29.000	13.121.000
Decentralisatie uitkering RES	0	909.000	0	909.000
Cofinanciering div. kleine projecten	199.000	306.000	187.000	318.000
Cofinanciering Leader Achterhoek	748.000	310.000	120.000	938.000
	<u>2.017.000</u>	<u>15.860.000</u>	<u>1.170.000</u>	<u>16.707.000</u>

specificatie nog te betalen kosten:

uitgaven traineeproject	12.000
uitgaven trainingen / pop-gesprekken	12.000
uitgaven inhuur derden	6.000
accountantskosten	8.000
uitgaven thematafels	38.000
asbestrein	37.000
achterhoek rookvrij	10.000
st. asbestrein, subsidie fase 1b	78.000
belastingdienst loonheffing dec 2019	106.000
belastingdienst btw kw 4/2019	6.000
netto loon, correctie periode 13/2019	5.000
stortplaatsen	99.000
onderzoeksopdracht N18	58.000
achterhoek monitor	20.000
filmproductie visuele achterhoek	12.000
overig	6.000
	<u>513.000</u>

Niet uit balans blijvende verplichtingen

Automatisering

De Regio Achterhoek heeft geen eigen netwerk/systeembeheerders in dienst. Om de continuïteit en ondersteuning op het terrein van de automatisering te waarborgen is er voor het ICT-beheer een overeenkomst gesloten met de gemeente Doetinchem. De overeenkomst is aangegaan voor een jaar en wordt telkens stilzwijgend met een jaar verlengd met een opzegtermijn van drie maanden.

Personeelsinformatiesysteem

Met het oog op kostenreductie en continuïteit is voor de salarisadministratie en personeelszaken samenwerking gezocht met de gemeente Doetinchem. De overeenkomst is aangegaan voor een jaar en wordt telkens stilzwijgend met een jaar verlengd met een opzegtermijn van zes maanden.

Huurovereenkomsten

De volgende huurovereenkomsten zijn gesloten met derden:

Plaats	Huurtermijn	Einddatum	Huur per jaar	Locatie/straat
Doetinchem	3 jaren	31-3-2022	€ 19.500	Raadhuisstraat 25

De huurovereenkomst met betrekking tot de locaties Terborgseweg 21 en Melkweg zijn in 2019 opgezegd.

Onderhoudscontracten huisvesting

Voor diverse werkzaamheden zijn meerjarige overeenkomsten afgesloten:

Ten behoeve van	Contracttermijn	Einddatum	Kosten per jaar
Kopieerapparatuur	1 jaar	31-12-2020	€ 12.000

Contracten Personeelszaken

Ten behoeve van	Contracttermijn	Einddatum	Kosten per jaar
Terwerkstelling arbeidskrachten		Opzegtermijn 1 jaar	Afhankelijk van aantal detacheringen
IZA-bedrijfszorgpakket	1 jaar	Opzegtermijn 2 maanden	
Bedrijfsarts	1 jaar	Opzegtermijn 3 maanden	Afhankelijk van inzet uren
Dienstverlening uitvoering bovenwettelijke uitkeringen	Onbepaalde tijd	Opzegtermijn 3 maanden	Afhankelijk van aantal uitkeringsgerechtigden

Gebeurtenissen na balansdatum

Moram

Naar aanleiding van een brand bij Moram in 's-Heerenberg is in maart 2008 een tweede claim (betrekking hebbend op de bevelvoering tijdens de brand) neergelegd bij de Regio Achterhoek. Het dagelijks bestuur heeft besloten (24-03-2004) dat dit aspect buiten de opschaling van de brandweertaak blijft en voor rekening van de Regio Achterhoek is. Na een jarenlange onzekerheid over de financiële uitkomsten is in 2013 een maximale claim toegewezen die binnen de verzekeringspolis past. Inmiddels is in 2016 de hoofdprocedure afgerond en krijgt de vrijwaringsprocedure tussen Regio en Moram geen vervolg. Er ligt echter nog wel steeds een claim van Bosman.

COVID-19 (Corona) virus

Het COVID-19 (Corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar het raakt wel een aantal beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

Programma	(a) Werkelijke Lasten	(b) Werkelijke Baten	(c) Werkelijke Saldo (a-b)	(d) Begrote Lasten	(e) Begrote Baten	(f) Begrote Saldo (d-e)	(g) Verschil Lasten (a-d)	(h) Verschil Baten (b-e)	(i) Verschil Saldo (g-h)
Strategische agenda	3.661.000	2.044.000	1.617.000	4.067.000	2.414.000	1.653.000	-406.000	-370.000	-36.000
Stortplaatsen	122.000	122.000	0	140.000	140.000	0	-18.000	-18.000	0
Overige uitgaven en inkomsten									
- resultaat kostenplaatsen	581.000	484.000	97.000	597.000	486.000	111.000	-16.000	-2.000	-14.000
- renteresultaat	38.000	38.000	0	43.000	43.000	0	-5.000	-5.000	0
Subtotaal programma's	4.402.000	2.688.000	1.714.000	4.847.000	3.083.000	1.764.000	-445.000	-395.000	-50.000
Bijdrage deelnemende gemeenten			2.130.000			2.130.000			0
Resultaat voor bestemming (- = tekort)			416.000			366.000			50.000
Toevoegingen / onttrekkingen reserves :									
(+ = onttrekking / - = toevoeging)									
Strategische agenda			-438.000			-477.000			39.000
Stortplaatsen			0			0			0
Overige uitgaven en inkomsten			0						0
- resultaat kostenplaatsen			106.000			111.000			-5.000
- renteresultaat			0			0			0
Subtotaal mutatie reserves			-332.000			-366.000			34.000
Resultaat na bestemming			84.000			0			84.000

Toelichting overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

1. Strategische agenda

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma (€ 438.000 toevoeging) is als volgt:

Mutatie reserves:	raming gewijzigd	werkelijk
onttrekking investeringsfonds (werkbudgetten)	-350.000	-275.000
onttrekking investeringsfonds (projecten)	-450.000	-447.000
onttrekking reserve doorontwikkeling (AB besluit december 2019)	-	-84.000
toevoeging investeringsfonds	1.277.000	1.244.000
Per saldo toevoeging reserves programma 1	477.000	438.000

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten is € 75.000. Het voordeel is met name veroorzaakt door overschotten op loonkosten, overige personeelskosten, lobbykosten (inclusief werkbudget grensoverschrijdende activiteiten) en meer opbrengsten derden. Het overschot op de loonkosten wordt voornamelijk veroorzaakt door vacatureruimte lobbyist. Het overschot op overige personeelskosten wordt met name veroorzaakt door lagere kosten voor opleidingen.

2. Overige beheersmatige kerntaken (stortplaatsen)

In 2019 wordt voor de nazorg van de regionale stortplaatsen € 122.000 onttrokken aan de voorziening nazorg stortplaatsen.

3. Overige uitgaven en inkomsten

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma (€ 106.000 onttrekking) is als volgt:

	raming gewijzigd	werkelijk
onttrekking reserve onderhoud huisvesting	-71.000	-66.000
onttrekking bws reserve	-40.000	-40.000
Per saldo onttrekking reserves programma 3	-111.000	-106.000

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten (€ 9.000) wordt voornamelijk veroorzaakt door een voordelig saldo op de kostenplaatsen bedrijfsvoering. Het voordelige saldo wordt met name veroorzaakt door een overschot op kantoorkosten, een overschot op eenmalige huisvestingskosten vanwege de verhuizing en een tekort op inhuur derden. Het overschot op de kantoorkosten wordt met name veroorzaakt door lagere kosten voor automatisering en lagere kapitaallasten. Voor inhuur derden was er sprake van inhuur voor werkzaamheden rondom de privacywetgeving, functiewaardering (HR21) en maatwerkoplossingen in verband met de doorontwikkeling.

4. Onvoorzien en overhead

De kosten voor onvoorzien bedroegen € 8.000 (begroot € 8.000). De overhead 2019 bedraagt € 341.000. Zie specificatie van de overhead per programma in het taakveldenoverzicht in deel IV onderdeel 3.

PUBLICATIE BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN EN GEWEZEN TOPFUNCTIONARISSEN 2019

Naam	Functie	Duur bestuursperiode	Duur dienstverband	Omvang dienstverband	Beloning	Belastbare kostenvergoeding en	Voorzieningen betaalbaar op termijn	Gewezen topfunctionaris?	(Fictieve) dienstbetrekking?	Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum
S. Veneman	Secretaris directeur	-	1-1/31-12	1 fte	€ 86.280	€ 350	€ 20.220	nee	ja	€ 201.000
M. Boumans	Voorzitter algemeen bestuur, voorzitter dagelijks bestuur	1-1/31-12	-	-	onbezoldigd	-	-	-	-	-
J. Bengervoort	Lid algemeen bestuur, lid dagelijks bestuur, vice voorzitter	1-1/31-12	-	-	onbezoldigd	-	-	-	-	-
O. van Dijk	Lid algemeen bestuur, lid dagelijks bestuur	1-1/31-12	-	-	onbezoldigd	-	-	-	-	-
M. Bronsvoot	Lid algemeen bestuur	1-1/31-12	-	-	onbezoldigd	-	-	-	-	-
A. Stapelkamp	Lid algemeen bestuur	1-1/31-12	-	-	onbezoldigd	-	-	-	-	-
M. Besselink	Lid algemeen bestuur	1-1/31-12	-	-	onbezoldigd	-	-	-	-	-
J. van Oostrum	Lid algemeen bestuur	1-1/31-12	-	-	onbezoldigd	-	-	-	-	-

VERZAMELSTAAT AFREKENING GEMEENTEN

Programma	(a) Lasten	(b) Baten	(c) Saldo (b-a)	(d) Mutatie reserve	(e) Overschot bijdrage (c+d)	(f) Ontvangen voorschot inwoner- bijdrage begroot	(g) Bijdrage overschot	(h) Afrekening inwoner- bijdrage (f-g)
Strategische agenda	3.661.000	4.174.000	513.000	-438.000	75.000	2.130.000	75.000	2.055.000
Stortplaatsen	122.000	122.000	0	0	0	0	0	0
Overige uitgaven en inkomsten								
- resultaat kostenplaatsen	581.000	484.000	-97.000	106.000	9.000	0	9.000	-9.000
- renteresultaat	38.000	38.000	0	0	0	0	0	0
Totaal	4.402.000	4.818.000	416.000	-332.000	84.000	2.130.000	84.000	2.046.000

(- = tekort) (+ = onttrekking) (+ = overschot)

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de programmabladen van de programmaverantwoording.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Algemeen Bestuur van de Regio Achterhoek

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Regio Achterhoek te Doetinchem gecontroleerd.

Naar ons oordeel

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Regio Achterhoek per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorden baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, en het normenkader 2019 en het controleprotocol 2019 rechtmatigheid van Regio Achterhoek.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol WNT, de Financiële en controleverordening en het normenkader 2019 en het controleprotocol 2019 van de Regio Achterhoek. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Regio Achterhoek zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Inleiding;
- Programmaverantwoording;
- Paragrafen;
- Uiteenzetting Financiële positie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het Dagelijks Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het Dagelijks Bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het Dagelijks Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Veenendaal, 9 april 2020
A12 registeraccountants B.V.

drs. A.F.J. van der Velden RA

Deel II

Programmaverantwoording

Strategische Agenda

Programma 1

Wat willen we bereiken?

Strategische doelstelling

Achterhoekers werken van oudsher sterk samen en zijn daar ook goed in, het zit in ons DNA. We hebben een sterke (maak)industrie en bedrijven, overheid en organisaties zoeken elkaar op om samen te werken en te blijven innoveren. Deze kracht maakt dat we een positieve uitstraling hebben en ons gezamenlijk profileren als SmartHub Achterhoek. Dit neemt niet weg dat er flinke uitdagingen zijn voor de Achterhoek om ook in de toekomst (economisch) aantrekkelijk te blijven.

Belangrijke opgaven die zich de komende jaren zullen aandienen voor de Achterhoek zijn de bevolkingsontwikkeling (minder inwoners, ontgroening, vergrijzing), de economische ontwikkeling, de ontwikkeling van de woningmarkt, de bereikbaarheid van de regio en de duurzaamheidsopgave. Deze opgaven vragen een gezamenlijke, regionale aanpak van overheid, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en onze inwoners samen.

De Achterhoekse partners voeren hiervoor een gezamenlijke regionale agenda uit. De Achterhoek Board is de motor die deze samenwerking initieert en kracht geeft. De Regio heeft daarin een regisseursrol: zorgen voor de gezamenlijk gedragen inhoud en deze vertalen naar zichtbare acties.

Focus van de regionale agenda 2030

De samenwerking in de Achterhoek richt zich op de ruimtelijk-economische agenda. Leidend is het draaiende houden en versterken van de economie. Hiervoor werken we aan een goed vestigingsklimaat voor bedrijven, aan goed en juist opgeleid personeel en een mooie en prettige woonomgeving. Een goede (digitale) bereikbaarheid is essentieel voor onze bedrijven en voor onze inwoners. Bovengenoemde opgaven kunnen we alleen realiseren door samen te werken en de opgaven op het gebied van leefbaarheid, bereikbaarheid, vestigingsklimaat, infrastructuur en werk in samenhang te bekijken.

Bedrijven in de Achterhoek geven aan dat hun voortbestaan en groei staat of valt met de beschikbaarheid van goed opgeleid (technisch) personeel. Ook op het gebied van de zorg zien we deze ontwikkeling. Er is dus meer aandacht nodig voor de manier waarop we vraag en aanbod op de arbeidsmarkt op elkaar laten aansluiten.

Goede bereikbaarheid van (en binnen) de Achterhoek is hiervoor een randvoorwaarde.

De tevredenheid van Achterhoekers over hun woonomgeving is groot. Deze kwaliteiten willen we behouden c.q. versterken. Om dit duurzaam te kunnen doen, zetten we in op circulaire economie en de energietransitie. Dit resulteert in de volgende thema's voor de inrichting van de regionale samenwerking:

1. Smart Werken en Innovatie
2. Onderwijs en Arbeidsmarkt
3. Vastgoed en Woningmarkt
4. Mobiliteit en Bereikbaarheid
5. Circulaire economie en Energietransitie
6. Zorginnovatie (Gezondste Regio)

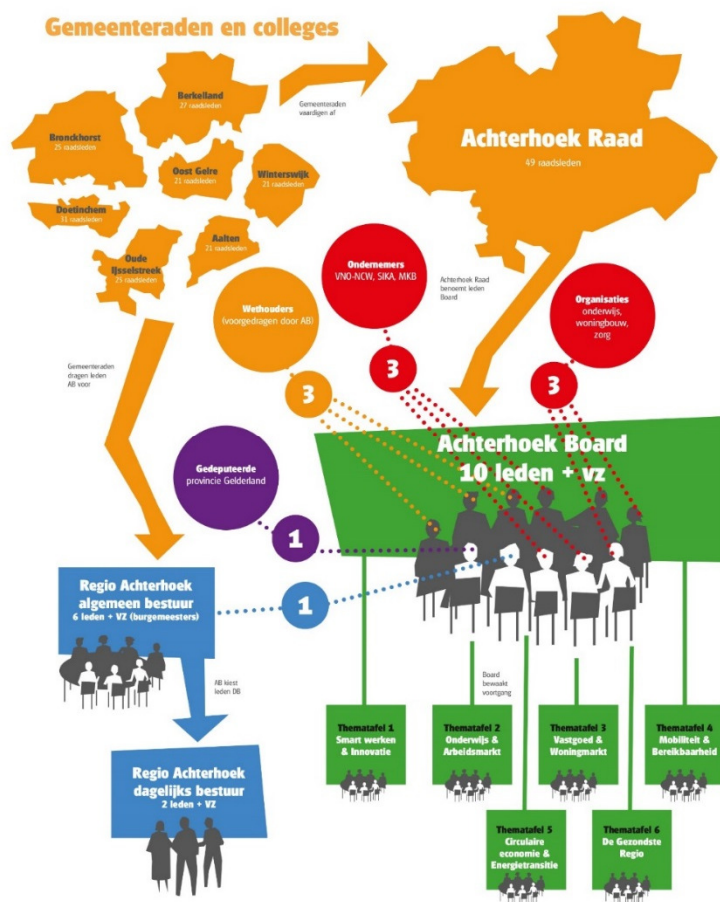
Belangenbehartiging

Om bovenstaande te bereiken zijn forse investeringen en experimenteertruimte nodig in de wet en regelgeving. De lobby hiervoor wordt gecoördineerd door de Achterhoek Board, waarin alle partners zitting hebben. Regio Achterhoek vervult hierin een regisseursrol. Ze coördineert de lobbyagenda, voert deze uit en verzorgt regionale subsidieaanvragen.

Samenwerking 'over de grens'

Om onze ambities te kunnen waarmaken, heeft een goede samenwerking met Duitsland grote meerwaarde. Wanneer we in staat zijn de grensbarrière op te lossen, is het economisch potentieel van de Achterhoek veel groter dan nu het geval is. Vlak over de grens bevindt zich bovendien een uitstekende technische hogeschool. De samenwerking met Duitsland heeft dan ook een duidelijke plek in de regionale samenwerking. Voor de Achterhoek zijn zowel de Euregio als de Euregio Rijn Waal van belang.

Samenwerken in de Achterhoek

Bestuurlijke ontwikkelingen

COVID 19 (Corona) virus

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de gevolgen van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. We voeren de landelijke en lokale maatregelen zo adequaat mogelijk uit waarbij we zorgen voor zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen.

Wat hebben we er voor gedaan?

Werkzaamheden Regio Achterhoek

Regio Achterhoek is de motor in de nieuwe Governance. In onderstaande tabel staan de doelen en subdoelen van Regio Achterhoek weergegeven:

Subdoelen	Activiteiten Regio Achterhoek
Raadsleden in positie brengen bij regionale samenwerking	• Adviseren en faciliteren Achterhoek Raad
Slagkracht in de bestuurlijke besluitvorming en adequate uitvoeringskracht	• Adviseren en faciliteren Achterhoek Board • Regisseren en faciliteren thematafels • Adviseren en faciliteren algemeen en dagelijks bestuur • Subsidiewerkzaamheden • Monitoring • Lobbywerkzaamheden • Communicatiewerkzaamheden

Gerealiseerd

Adviseren en faciliteren Achterhoek Raad

De Achterhoek Raad is vier keer bij elkaar geweest. We hebben samen met de werkgroep werkwijze en de agendacommissie de vergaderingen voorbereid en geëvalueerd. Hierbij hebben we verschillende vormen en opstellingen uitgetoetst. We hebben een aantal keer voorafgaand aan de vergaderingen of na afloop de raadsleden de gelegenheid gegeven om informeel met de thematafels in gesprek te gaan.

De Achterhoek Raad heeft de Visie 2030 en het uitvoeringsplan 2020 vastgesteld. Ook is er een aantal moties en amendementen aangenomen.

Adviseren en faciliteren Achterhoek Board

De Board heeft de Achterhoek Visie 2030 en het uitvoeringsplan 2020 opgesteld en de Regio Deal gesloten. Daarnaast heeft de Board gestuurd op de uitvoering (door de thematafels) van de door de Achterhoek Raad ingediende moties. Het realiseren van de Visie 2030 is een kerntaak van de Board. Er zijn 18 projecten goedgekeurd die bijdragen aan deze realisatie. In september heeft de Board haar terugblik op één jaar samenwerken in beeld gebracht. Deze is terug te kijken via de link:

https://www.youtube.com/watch?time_continue=5&v=fjLgd_QLF4s&feature=emb_logo

Belangrijk aandachtspunt van de Board is de communicatie en marketing geweest. Voorbeelden hiervan zijn: De introductie van 8RHK ambassadeurs, het Achterhoekpanel, de contacten met de Achterban, het Inspiratiefestival, het starten van de eerste Challenge en de Achterhoek film die op 15 januari tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst is gelanceerd.

De film is te vinden via de link: <https://vimeo.com/361296036/bb0973df63>

Regisseren en faciliteren Thematafels

De thematafels hebben de inhoudelijke bijdrage geleverd aan de Visie 2030, de Regio Deal en het uitvoeringsplan 2020. Alle thematafels hebben een aantal lijnen benoemd waaraan ze werken voor het realiseren van de Visie 2030. Zeker vanaf de zomer is er veel aandacht geweest voor het inhoudelijk voorbereiden van projecten. Iedere thematafel heeft zijn eigen dynamiek en er zijn ook faseverschillen. Highlights in 2019 per tafel waren:

- Smart Werken en Innovatie: Open Innovatie, (kennis)clusters en Smarthub (development)
- Onderwijs en Arbeidsmarkt: Grensland College, Doe agenda en inzet op techniek (onderwijs)
- Mobiliteit en Bereikbaarheid: Onderzoek tweede fase N18, Regio Expres en start ruraal Maas concept
- Vastgoed en Woningmarkt: Regionale kwaliteitscriteria voor woningbouw, woningmarktmonitor en strategie (toekomstige) leegstand en transformatie
- Circulaire economie en Energietransitie: Ecosysteem kringlooplandbouw Achterhoek, Zuiverende Kas, Cirkelregio Achterhoek, Voorbereiding RES-Achterhoek en Toekomstbestendig Ondernemen
- Gezonde Regio: Achterhoek Rookvrij, preventieakkoord en vitale collega

In de bijlage is de doelenmatrix opgenomen. Dit geeft een overzicht van de projecten van de thematafels en hun bijdrage aan de doelen van de Visie 2030.

Adviseren en faciliteren algemeen en dagelijks bestuur

We hebben de begroting 2020 nieuw opgezet, zodat deze meer aansluit bij de nieuwe governance. Binnen het bestuur is met name aandacht geweest voor het versterken van de lobby en de grensoverschrijdende samenwerking.

Subsidiewerkzaamheden

Voor de Regio Deal zijn er afspraken gemaakt over voorwaarden en verantwoording. De Staatsteuntoets van projecten was intensiever dan verwacht. In nauw overleg met Europa Decentraal en het ministerie van BZK zijn er twee cascaderelingen voor steunverlening opgesteld en ingediend de Europese Commissie. Met deze cascaderelingen wordt de kennisgeving in één keer met Brussel procedureel afgehandeld en daarmee hoeven individuele projecten die binnen deze cascaderelingen passen niet meer vooraf gemeld te worden.

Alle projecten worden voorafgaand aan de thematafel door het subsidieteam beoordeeld. Naast de Regio Deal middelen wordt ook de bijdrage vanuit de provincie en/of het regionaal investeringsfonds voorbereid en gecoördineerd. De 18 goedgekeurde projecten hebben een beschikking ontvangen of ontvangen deze begin 2020.

Monitoring

Er is gestart met de voorbereiding van een Achterhoek Monitor. Deze bestaat uit: basis indicatoren, indicatoren die voortvloeien uit de Visie 2030 en verrassende indicatoren.

Vanuit de thematafels Wonen & Vastgoed en de Gezondste Regio worden ook (gedetailleerde) monitoren voorbereid. In de Achterhoek Monitor zal hiermee de verbinding worden gelegd en eenduidig worden ontsloten. Er is een (externe) stuurgroep ingericht om de cijfers te duiden. De monitor zal geen beleidsuitspraken doen. De verwachting is om in het najaar van 2020 de eerste monitor te presenteren.

Lobbywerkzaamheden

Vanuit de Achterhoek Board, het algemeen bestuur en de thematafels worden regelmatig lobby gesprekken in Den Haag gevoerd. In 2019 met name ook over de fileproblemen op de A12. De bestaande lobby netwerken hebben we in beeld gebracht en de lobbyboodschappen per thematafel zijn geformuleerd. In mei was de achtste editie van het Lentediner in aanwezigheid van Staatssecretaris M. Keijzer. Belangrijk thema dat aan de orde is gesteld was de 2de Fase N18. Tijdens de Open Days 2019 was er onder meer interesse van het Europarlement voor Kunstmestvrije Achterhoek en aanpassing van Brusselse regels.

Door meer naar buiten te treden komt er steeds meer belangstelling van buiten om een kijkje te nemen in de Achterhoek. Wij ontvangen iedereen graag. In 2019 hebben we minister C. Schouten, staatssecretaris Visser en gedeputeerde P. van 't Hoog ontvangen. In het kader van de Regio Deal heeft dhr. J. Osinga een bezoek afgelegd. De regio's Midden Holland en Noord Oost Friesland zijn in het kader van onze nieuwe governance bij ons op bezoek geweest. De thuiswedstrijden van De Graafschap gebruiken wij om gasten informeel te ontvangen.

Communicatiewerkzaamheden

Het uitdragen van de activiteiten en successen van 8RHK doen we door brochures, nieuwsberichten, nieuwsbrieven en artikelen, video's (onder meer van de thematafels) en social media. We bereiden werkbezoeken voor onderhouden contact met de pers. Ook begeleiden we de regiomarketing. Enkele highlights van 2019 zijn:

- Lancering van de nieuwe naam 8RHK ambassadeurs en nieuwe website 8RHK.nl
- Mediatraining voor bestuurders
- Promotiefilm over de Achterhoek
- Start van de eerste challenge #100 duurzame deelvoertuigen (fijnmazige bereikbaarheid)
- Achterhoek Inspiratie Festival
- Film over één jaar samenwerken

Wat heeft het gekost?

Programma 1: Strategische agenda	R 2018	B 2019 primair	B 2019 gewijzigd	R 2019
Lasten (A)	2.594.000	2.513.000	4.067.000	3.661.000
Baten derden (B)	2.161.000	1.310.000	2.414.000	2.044.000
Sub-totaal (B-A)	-433.000	-1.203.000	-1.653.000	-1.617.000
Bijdragen gemeenten en Provincie (C)	1.640.000	2.130.000	2.130.000	2.055.000
Saldo van baten en lasten (B-A+C)	1.207.000	927.000	477.000	438.000
Onttrekking reserves	97.000	350.000	800.000	806.000
Storting reserves	-1.304.000	-1.277.000	-1.277.000	-1.244.000
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0

De volgende producten vallen onder dit programma:

- Achterhoek Visie 2030
- Lobby en communicatie
- Coördineren van subsidies en projecten
- Advisering algemeen en dagelijks bestuur, Achterhoek Board, Achterhoek Raad en thematafels
- Investeringsfonds
- Onvoorzien

Een nadere verdeling van baten en lasten naar kosten- en opbrengstensoorten is opgenomen op de volgende pagina.

Programma 1: Inwonerbijdrage	R 2018	B 2019 primair	B 2019 gewijzigd	R 2019
Bijdrage gemeenten in programma 1	5,18	6,58	6,58	6,29
Bijdrage provincie in organisatiekosten	0,75	1,52	1,52	1,52
Bijdrage provincie in investeringsfonds	0,25	0,51	0,51	0,51
Totaal inwonerbijdrage	6,18	8,61	8,61	8,32

Per 1 juli 2018 is de begroting van de Regio Achterhoek gewijzigd in verband met de doorontwikkeling. De bijdrage van de Provincie in 2018 betreft dan ook een half boekjaar.

Toelichting

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma (€ 438.000 toevoeging) is als volgt:

Mutatie reserves:	raming gewijzigd	werkelijk
onttrekking investeringsfonds (werkbudgetten)	-350.000	-275.000
onttrekking investeringsfonds (projecten)	-450.000	-447.000
onttrekking reserve doorontwikkeling (AB besluit december 2019)	-	-84.000
toevoeging investeringsfonds	1.277.000	1.244.000
Per saldo toevoeging reserves programma 1	477.000	438.000

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten is € 75.000. Het voordeel is met name veroorzaakt door overschotten op loonkosten, overige personeelskosten, lobbykosten (inclusief werkbudget grensoverschrijdende activiteiten) en meer opbrengsten derden. Het overschot op de loonkosten wordt voornamelijk veroorzaakt door vacatureruimte lobbyist. Het overschot op overige personeelskosten wordt met name veroorzaakt door lagere kosten voor opleidingen.

Specificatie van baten en lasten

De baten en de lasten uit de begroting van Regio Achterhoek zijn als volgt nader te specificeren:

Specificatie baten derden	B 2019 primair	B 2019 gewijzigd	R 2019
Bijdrage gemeente en provincie investeringsfonds	265.000	265.000	148.000
Bijdrage decentralisatie uitkering bevolkingsdaling	1.012.000	1.012.000	1.012.000
Diverse opbrengsten (inclusief projecten)	33.000	1.073.000	828.000
Bijdrage uit voorziening wachtgelden	50.000	50.000	39.000
Ontvangen rente en doorbelaste kapitaallasten	43.000	43.000	38.000
Interne doorbelasting	349.000	500.000	501.000
Sub-totaal baten begroting	1.752.000	2.943.000	2.566.000
Af: programma 4 (Bedrijfsvoering en rente)	442.000	529.000	522.000
Totaal baten programma 1	1.310.000	2.414.000	2.044.000

Specificatie Lasten	B 2019 primair	B 2019 gewijzigd	R 2019
Personeel loonsom (inclusief wachtgeld)	1.761.000	1.481.000	1.443.000
Overige personele kosten	66.000	63.000	50.000
Inhuur derden	25.000	295.000	309.000
Kantoorkosten (huur, ICT, telefonie, etc.)	204.000	186.000	167.000
Eenmalige kosten huisvesting	-	108.000	106.000
Bestuur	15.000	20.000	17.000
Lobby en communicatie / werkbudget	123.000	123.000	110.000
Werkbudget grensoverschrijdende activiteiten	-	44.000	28.000
Uitgaven uit investeringsfonds	350.000	790.000	714.000
Projectkosten eigen projecten	-	989.000	736.000
Kapitaallasten	7.000	3.000	2.000
Onvoorzien	8.000	8.000	8.000
Transparante btw voorheffing	55.000	60.000	58.000
Rente en afschrijving	43.000	43.000	37.000
Sub-totaal exploitatie	2.657.000	4.213.000	3.785.000
Bij: Interne doorbelasting	349.000	500.000	501.000
Sub-totaal lasten begroting	3.006.000	4.713.000	4.286.000
Af: programma 4 (Bedrijfsvoering en rente)	487.000	640.000	619.000
Af: doorbelasting stortplaatsen (vervallen in 2020)	6.000	6.000	6.000
Totaal lasten programma 1 Smart Governance	2.513.000	4.067.000	3.661.000

Overige beheersmatige kerntaken

Programma 2

Wat willen we bereiken?

Strategische doelstelling

Wij willen de beheersmatige kerntaken nazorg regionale stortplaatsen, die op grond van wettelijke bepalingen bij de Regio berusten, en de financiële belangen van de gemeenten bij deze taak effectief en efficiënt behartigen en uitvoeren.

Bestuurlijke ontwikkelingen

Het algemeen bestuur heeft op 22 april 2009 het besluit genomen tot overdracht van de stortplaatsen 't Bellegoor en WAL(D) en de afwikkeling van de Langenbergreserves. In zijn vergadering van 26 september 2012 heeft het dagelijks bestuur de intentie uitgesproken het beheer van de stortplaatsen vervroegd over te dragen aan de provincie.

Wat hebben we er voor gedaan?

Sinds het besluit van GS in april 2014 om in te stemmen met een vervroegde overdracht van de eeuwigdurende nazorg van stortplaatsen Langenberg, Wald en 't Bellegoor is de Regio samen met Provincie en ambtelijke ondersteuning van gemeente Winterswijk en gemeente Berkelland bezig deze overdracht voor te bereiden. Per 1 januari 2018 was reeds een sluitingsverklaring voor de Langenberg afgegeven en inmiddels is ook met de provincie en direct betrokkenen overeenstemming bereikt over de overdracht van 't Bellegoor en de WAL(d). De provincie neemt de eeuwigdurende nazorg van de drie stortplaatsen over voor het door Regio Achterhoek gereserveerde bedrag van € 17.250.000, onderverdeeld in nazorgkosten voor de Langenberg (€ 8.755.281, wettelijk verplicht en overgedragen per 1 januari 2018) en de nazorgkosten voor de twee niet-wettelijk verplichte stortplaatsen (€ 8.494.719). Het totale bedrag is reeds overgemaakt naar het nazorgfonds van de Provincie op basis van een voorlopige aanslag. Een definitieve aanslag nazorgkosten volgt begin 2020. Met de betrokken gemeenten/gemeenschappelijke regelingen OLVNOA en WAL(d) zijn de voorwaarden voor overdracht vastgelegd in een privaatrechtelijke overeenkomst. De overeenkomsten zijn in november 2019 ondertekend. Met de gemeente Bronckhorst zijn de voorwaarden voor de overdracht van de grond van Regio Achterhoek naar gemeente Bronckhorst vastgelegd in een overeenkomst. Deze overeenkomst is in november 2019 ondertekend en afgewikkeld door de notaris. Hiermee is de bestuurlijke afwikkeling afgerond en is de nazorg in goede handen bij de provinciale nazorgorganisatie.

Wat heeft het gekost?

Programma 2: Overige beheersmatige kerntaken	R 2018	B 2019 primair	B 2019 gewijzigd	R 2019
Lasten (A)	200.000	153.000	140.000	122.000
Baten (B)	200.000	153.000	140.000	122.000
Sub-totaal (B-A)	0	0	0	0
Bijdrage gemeenten (C)	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten (B-A+C)	0	0	0	0
Onttrekking reserves	-	-	-	-
Toevoeging reserves	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0

Toelichting

In 2019 wordt voor de nazorg van de regionale stortplaatsen € 122.000 onttrokken aan de voorziening nazorg stortplaatsen. Dit is als volgt te specificeren:

-	Jaarlijks onderhoud Langenberg	45.000
-	Jaarlijks onderhoud Bellegoor	21.000
-	Jaarlijks onderhoud Wald	<u>56.000</u>
		<u>122.000</u>

Per 1 januari 2018 is de sluitingsverklaring voor de Langenberg afgegeven en daarmee vallen alle kosten die de nazorg betreffen onder het nazorgfonds. De gebruikerskosten zijn nog voor Regio Achterhoek tot het moment dat de ondergrond in eigendom is overgedragen aan gemeente Bronckhorst in november 2019. De stortplaatsen Bellegoor en Wald zijn in november 2019 overgedragen aan de Provincie. In 2019 waren enkele kosten nog voor rekening van de Regio. Begin 2020 vindt nog een afrekening met de Provincie plaats van door de Regio voorgeschooten kosten.

Overige uitgaven en inkomsten

Programma 3

Wat willen we bereiken?

Strategische doelstelling

Wij willen begrotingsevenwicht binnen de bij andere programma's nagestreefde doelstellingen en met een minimale bijdrage van de gemeenten een maximaal resultaat behalen. De kosten en opbrengsten moeten elkaar, gezien de beperkte financiële armslag, zoveel mogelijk in evenwicht houden.

Wat hebben we er voor gedaan?

De volgende werkzaamheden zijn verricht in 2019:

Activiteit	Werkzaamheden
Incidentele financiering	• Realiseren van begrotingsevenwicht
Algemeen financieel beleid	• Voldoen aan wettelijke kaders (rechtmatigheid) • Continu verbeteren van de beleidscyclus • Adequate bedrijfsvoering • Uitvoeren van interne controles • Verantwoording van de uitgaven
Treasury	• Beheren van de financiële middelen

Algemeen financieel beleid

In dit kader vraagt het voldoen aan wettelijke kaders en de daarop betrekking hebbende verordeningen continu de aandacht. De rechtmatigheid is ook een onderwerp dat continu aandacht vraagt, zowel met betrekking tot de jaarrekening als met betrekking tot de begroting. Ook zal steeds controle op de naleving en relevantie van geldende regelgeving dienen plaats te vinden. Jaarlijks wordt een verbijzonderde interne controle uitgevoerd op minimaal drie processen. Bij de controle zijn geen noemenswaardige afwijkingen van de regelgeving geconstateerd. Voor een nadere toelichting op de interne controle onderwerpen wordt verwezen naar de paragraaf rechtmatigheid. Tevens hebben in 2019 werkzaamheden plaatsgevonden voor het verkrijgen en verantwoorden van subsidies voor diverse projecten (Spreek je Buurtaal, Leader, gebiedsopgave Provincie en Regio Deal).

Treasury

Begin 2009 is besloten de nazorg voor de stortplaatsen 't Wald en Bellegoor over te nemen. De uitvoering van de eeuwigdurende nazorg voor de drie intergemeentelijke stortplaatsen werd daarmee een taak van de Regio. Een belangrijk aandachtspunt daarbij was het beheer van de financiële middelen (voorziening nazorg). De gelden moesten renderend en efficiënt worden belegd, teneinde voor de eeuwigdurende nazorg altijd over voldoende middelen te kunnen beschikken. De uitzetting van gelden leverde door de invoering van het schatkistbankieren aanzienlijk minder rente op. Daarom is besloten in 2014 een bedrag van € 6 mln. vanuit de Regio en € 4 mln. vanuit Wald en Bellegoor te betalen op de voorlopige aanslag voor het Provinciaal Nazorgfonds. Op 9 januari 2018 is nog eens € 3 mln. in het nazorgfonds gestort. Dit levert een rendement op van 4,6%. In 2018 is de

stortplaats De Langenberg definitief overgedragen aan het nazorgfonds van de Provincie en eind 2019 zijn ook de stortplaatsen Bellegoor en Wald overgedragen.

Wat heeft het gekost?

Programma 3: Overige uitgaven en inkomsten	R 2018	B 2019 primair	B 2019 gewijzigd	R 2019
Renteresultaat lasten	43.000	43.000	43.000	38.000
Bedrijfsvoering lasten	690.000	444.000	597.000	581.000
Lasten (A)	733.000	487.000	640.000	619.000
Renteresultaat baten	43.000	43.000	43.000	38.000
Bedrijfsvoering baten	916.000	399.000	486.000	484.000
Baten derden (B)	959.000	442.000	529.000	522.000
Bijdrage gemeenten (C)	-31.000	-	-	-9.000
Saldo van baten en lasten (B-A+C)	195.000	-45.000	-111.000	-106.000
Onttrekkingen reserves	2.999.000	45.000	111.000	106.000
Toevoegingen reserves	-3.194.000	-	-	-
Gerealiseerd resultaat (C+B-A)	0	0	0	0

Programma 3: Inwonerbijdrage	R 2018	B 2019 primair	B 2019 gewijzigd	R 2019
Totaal inwonerbijdrage	-0,12	-	-	-0,03

Toelichting

De specificatie van de mutatie reserves voor dit programma (€ 106.000 onttrekking) is als volgt:

	raming gewijzigd	werkelijk
onttrekking reserve onderhoud huisvesting	-71.000	-66.000
onttrekking bws reserve	-40.000	-40.000
Per saldo onttrekking reserves programma 3	-111.000	-106.000

Het voordelige verschil in de bijdrage gemeenten (€ 9.000) wordt voornamelijk veroorzaakt door een voordelig saldo op de kostenplaatsen bedrijfsvoering. Het voordelige saldo wordt met name veroorzaakt door een overschot op kantoorkosten, een overschot op eenmalige huisvestingskosten vanwege de verhuizing en een tekort op inhuur derden. Het overschot op de kantoorkosten wordt met name veroorzaakt door lagere kosten voor automatisering en lagere kapitaallasten. Voor inhuur derden was er sprake van inhuur voor werkzaamheden rondom de privacywetgeving, functiewaardering (HR21) en maatwerkoplossingen in verband met de doorontwikkeling. Voor een nadere onderbouwing van de baten en lasten wordt verwezen naar programma 1.

Deel III

Paragrafen

1 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen van de Regio is het vermogen om (incidentele) financiële tegenvallers te kunnen opvangen om taken te kunnen voortzetten. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit (de beschikbare middelen om niet begrote kosten te dekken) en de risico's (waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten). Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de Regio.

1.1 Beleid

In de nota "reserves en voorzieningen" van december 2019 zijn kaders gegeven hoe met het vermogen van de Regio kan en mag worden omgegaan. Door het algemeen bestuur is bepaald dat het maximaal te reserveren bedrag voor weerstandsvermogen wordt vastgesteld op een vast bedrag dat in de buurt ligt van 10% van de begrote omzet (AB 18 december 2019), ofwel € 300.000. Jaarlijks wordt bij het vaststellen van de begroting een eventueel surplus van de algemene reserve bepaald. Dit surplus wordt bepaald op basis van het laatste jaar van het meerjarenbeeld rekening houdend met de effecten van reeds genomen bestuursbesluiten met financiële gevolgen voor volgende jaren.

1.2 Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij besteedbaar deel van de algemene reserve vermeerderd met stille reserves en met onvoorziene posten.

	Begroting primaair	Begroting gewijzigd	Rekening	Afwijking (R-B)
<i>Per 31 december</i>				
Vrij besteedbaar deel algemene reserve	240.000	240.000	240.000	-
Onvoorzien	8.000	8.000	8.000	-
Weerstandscapaciteit 31-12-2019	248.000	248.000	248.000	-

De omvang van de algemene reserve bedraagt eind 2019 € 240.000 en ligt daarmee gelijk aan het begrote niveau en iets beneden het geformuleerde plafond van € 300.000. Op basis van de rentenotitie BBV mag geen rente worden toegevoegd aan de algemene reserve als er geen externe leningen zijn aangetrokken. Dit is bij de Regio het geval en daarom is de rentetoevoeging nihil.

1.3 Risico's

Door middel van sessies met de medewerkers zijn de risico's bij de Regio in kaart gebracht. Er is een inschatting gemaakt van de kans dat de gebeurtenis daadwerkelijk plaatsvindt en de (financiële) impact daarvan. De 5 meest belangrijke risico's staan hieronder benoemd.

Risico	Kans	Impact (€) per jaar	Beheersmaatregelen
Inzetten van incidenteel beschikbare middelen voor projecten (bijv. krimp-gelden); risico's zijn geen politieke keuzes durven maken, tegenstrijdige belangen en het vinden van cofinanciering.	Hoog	Reputatieschade Geen impact in € voor Regio Achterhoek.	Nieuwe structuur met Achterhoek Raad, Board en thematafels met 3-O samenwerking.
Als gevolg van een slechtere financiële situatie bij gemeenten bestaat de kans dat Regio Achterhoek een bezuinigings-taakstelling opgelegd krijgt.	Laag	Financiële impact bij een taakstelling van 10% is € 200.000 per jaar.	Bij een bezuinigingstaakstelling zullen structureel maatregelen in gang gezet moeten worden met kans op gevolgen voor wachtgelden.
De gevolgen van de CAO onderhandelingen en premiestijgingen leiden tot hogere personeelskosten dan de door gemeenten gehanteerde systematiek voor gemeenschappelijke regelingen.	Hoog	Financiële impact bij 1% afwijking in de uitgangspunten is € 18.000 per jaar (gebaseerd op primaire begroting).	Vanaf 2018 gewijzigde uitgangspunten door alle functies op maximale anciënniteit te begroten. Hiermee kan op de korte termijn de impact worden opgevangen.
Bij eigen projecten; projecten zijn niet op tijd af of gemaakte kosten voldoen niet aan subsidievoorwaarden door bijvoorbeeld inkoop-eisen of verantwoording-eisen.	Middel	Reputatieschade en evt. financiële schade. Bij afkeuring 2% van de projectkosten is het € 15.000 (gebaseerd op werkelijke kosten projecten).	Subsidievoorwaarden vooraf duidelijk in beeld hebben. Strenge interne controle op van de stukken conform eisen subsidievoorwaarden.
Risico's rondom personeel; langdurige ziekte of ontslag werknemer.	Laag	Eén zieke of boventallige medewerker kost gemiddeld € 90.000 per jaar	Continue aandacht hiervoor vanuit personeelsbeleid.

In het verslagjaar hebben geen van bovenstaande financiële risico's zich voor gedaan.

1. De loonontwikkelingen voor 2019 konden binnen de bestaande budgetten worden opgevangen.
2. Er was sprake van één langdurig zieke, maar dit kon binnen de bestaande budgetten opgevangen worden.
3. Wat betreft projectsubsidies hebben zich geen tekorten voorgedaan in 2019.

Overige risico's

Hypotheekverstrekking aan personeelsleden

De mogelijkheid van hypotheekverstrekking is wettelijk verboden sinds 2009. De hypotheeken voor personeelsleden van uitgetreden organisatie-onderdelen zijn bevroren. In 2019 is € 27.000 ontvangen aan extra aflossing. Eind 2019 bedraagt de hypotheekverstrekking nog € 987.000. De restschuld per 31 december 2019 van de hypotheeken afgezet tegen de taxatiewaarde van de woningen bij aankoop bedraagt 42,4%. Hierbij laten we de waardestijgingen van de woningen vanaf het moment van aankoop tot nu buiten beschouwing. Deze restschuld is aanzienlijk lager dan een eventuele executiewaarde bij gedwongen verkoop (uitgaande van een executieopbrengst van 75%).

Schadeclaim Moram

De Regio wordt soms geconfronteerd met schadeclaims. Naar aanleiding van een brand bij Moram in 's-Heerenberg is een claim neergelegd bij de Regio (Regionale Brandweer). Na een jarenlange onzekerheid over de financiële uitkomsten is in 2013 een maximale claim toegewezen die binnen de verzekeringspolis past. Er zijn dus geen financiële gevolgen voor de Regio. Inmiddels is in 2016 de hoofdprocedure afgerond en krijgt de vrijwaringsprocedure tussen Regio en Moram geen vervolg. Er ligt echter nog wel steeds een claim van Bosman.

Beheer stortplaatsen

Per 1 januari 2018 is de sluitingsverklaring voor de Langenberg afgegeven en daarmee vallen alle kosten die de nazorg betreffen onder het nazorgfonds. De gebruikerskosten zijn nog voor Regio Achterhoek tot het moment dat de ondergrond in eigendom is overgedragen aan gemeente Bronckhorst in november 2019. De stortplaatsen Bellegoor en Wald zijn in november 2019 overgedragen aan de Provincie. In 2019 waren enkele kosten nog voor rekening van de Regio. Begin 2020 vindt nog een afrekening met de Provincie plaats van door de Regio voorgesloten kosten. Er is geen financieel risico meer voor Achterhoekse gemeenten.

1.4 Financiële kengetallen

In de BBV voorgeschreven dat in deze paragraaf een set van vijf verplichte financiële kengetallen opgenomen moet worden voorzien van een toelichting.

Kengetallen:	Rekening 2018	Begroting 2019 primair	Begroting 2019 bijgesteld	Rekening 2019
netto schuldquote	-87%	-120%	-109%	-94%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekke leningen	-112%	-146%	-141%	-121%
Solvabiliteitsratio	50%	57%	69%	24%
structurele exploitatieruimte	1%	0%	0%	0%
grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt
belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	nvt

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Om inzicht te krijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende geleden weergegeven. Een negatieve schuldquote geeft aan dat er sprake is van een overschot aan middelen, dit is bij de Regio het geval. Het overschot ligt iets lager dan de bijgestelde begroting aangezien we een decentralisatie uitkering gemeentefonds hebben ontvangen. Hiermee is met het opstellen van de begroting geen rekening gehouden. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de Regio in staat is aan haar financiële verplichting te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Hoe hoger het solvabiliteit, hoe gezonder het bedrijf. De Regio zal nooit meer eigen vermogen opbouwen, bedragen boven het weerstandsniveau worden uitgekeerd aan de gemeenten. De verlaging van de ratio ten opzichte van de rekening 2018 en de begroting 2019 komt doordat het vreemd vermogen hoger uitvalt in verband het ontvangen van de decentralisatie uitkering (Regio Deal). Dit vooruit ontvangen bedrag betreft de rijksfinanciering voor projecten voor de komende jaren. De middelen zijn als 'door derden bekleemde middelen' opgenomen onder de post vooruit ontvangen bedragen. De verwachting is dat de ratio in de komende jaren weer zal toenemen.

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Dit kengetal geeft aan dat er binnen de begroting van de Regio geen structurele vrije ruimte aanwezig is.

1.5 Conclusie weerstandsvermogen

De werkelijke weerstandscapaciteit per 31 december 2019 (€ 248.000) ligt op het niveau van de begrote weerstandscapaciteit per 31 december 2019 (€ 248.000) en iets onder het maximaal te reserveren bedrag voor weerstandsvermogen (€ 300.000). De Regio heeft geen risicodossiers die niet onder de normale bedrijfsrisico's vallen waarvoor de weerstandscapaciteit aanwezig is.

2 Paragraaf financiering

In deze paragraaf geven we inzicht in het financieringsbeleid van de Regio. In de financieringsparagraaf (ook wel treasuryparagraaf) komen achtereenvolgens aan de orde treasurybeheer en financiering.

De beleidskaders voor de uitvoering van de treasuryfunctie voor de Regio zijn vastgelegd in:

- Financiële verordening Regio Achterhoek (2016)
- Treasurystatuut Regio Achterhoek (2011)
- Nota reserves en voorzieningen Regio Achterhoek (2019)

2.1 Treasurybeheer

Het treasurybeheer is (beleids)uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het huidige financieringsstatuut. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en hieraan verbonden risico's. Tot treasuryrisico's behoren renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's. Deze risico's vloeien voort uit de transacties binnen de treasuryfunctie. De wet fido en het hierop gebaseerde treasurystatuut geven de speelruimte waarbinnen de treasuryactiviteiten moeten plaatsvinden. Leningen of garanties mogen alleen uit hoofde van de publieke taak worden verstrekt. Met de komst van het Schatkistbankieren is het uitzetten van overtollige middelen bij financiële instellingen niet meer mogelijk.

2.1.1 Renterisico

Het renterisicobeheer heeft als doelstelling het beperken van de invloed van mogelijke rentewijzigingen op de financiële positie van de organisatie. De wet Fido geeft twee concrete richtlijnen (de renterisiconorm en de kasgeldlimiet) voor het beheersen van renterisico's.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een instrument voor de beheersing van het renterisico bij herfinanciering. Om dit risico te beperken, mag de jaarlijkse verplichte aflossing en renteherziening niet meer dan 20% van het begrotingstotaal per 1 januari bedragen (rente-risiconorm). De Regio heeft geen geldleningen. Derhalve is er geen renterisico.

Kasgeldlimiet

Om de rentegevoeligheid te beperken is de kasgeldlimiet ingesteld. De kasgeldlimiet stelt een maximum aan de omvang van de netto vlottende schuld (kort geld). De zogenaamde netto vlottende schuld mag maximaal 8,2% bedragen van het begrotingstotaal. Daarboven moet lang geld worden aangetrokken.

De kasgeldlimiet voor de Regio Achterhoek bedraagt voor 2019 € 259.000 ($8,2\% * € 3.153.000$). De Regio heeft gemiddeld een overschot aan middelen (vlottende middelen > vlottende schuld) en blijft daarmee binnen de limiet.

Renteschema

	Werkelijk 2019	Begroting 2019
Externe rentelasten over korte en lange financiering*	0	0
Externe rentebaten	34.000	-35.000
Saldo rentelasten en rentebaten	- 34.000	- 35.000
Rentelasten projecten (-/-)	0	0
Rentebaten projecten (+)	0	0
	0	0
Rente over eigen vermogen	0	0
Rente over voorzieningen	34.000	35.000
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	0	0
Aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	0	0
Renteresultaat op taakveld Treasury	0	0

2.1.2 Krediet- en liquiditeitsrisico's

Vanaf 10 december 2013 is het Schatkistbankieren ingevoerd en worden alle overtollige middelen aangehouden in de schatkist. Gelden tegen gunstige rentetarieven uitzetten op spaarrekeningen of deposito's bij andere instellingen is met de invoering van Schatkistbankieren niet meer toegestaan.

2.3 Financiering

De aanwezig activa worden eerst met eigen vermogen (algemene en bestemmingsreserves) en vervolgens met vreemd vermogen (voorzieningen en langlopende schulden) gefinancierd.

In navolgende tabel wordt het jaarlijkse financieringstekort c.q. -overschot op de bestaande vaste activa en passiva geschetst.

Stand 1/1 (x € 1.000)	31-12-2019 werkelijk	31-12-2019 begroot bijgesteld	31-12-2019 begroot primair
Investerings (bestaand)	5	5	33
Ambtenarenhypotheken	972	1.014	1.029
Lening project LEADER Achterhoek	340	300	0
Vervangingsinvesteringen (MJR)	0	0	0
Nieuw beleid	0	0	0
Activa (A)	1.317	1.319	1.062
Reserves	5.688	5.563	5.871
Voorzieningen	158	148	169
Geldleningen	0	0	0
Passiva (B)	5.846	5.711	6.040
Financieringstekort (A-B)	-	-	-
Financieringsoverschot (B-A)	4.529	4.392	4.978

Uit de liquiditeitsstaat blijkt dat eind 2019 dat de activa grotendeels uit ambtenarenhypotheken bestaat. Vanaf januari 2009 zijn geen nieuwe ambtenarenhypotheken meer mogelijk, de bestaande hypotheken lopen wel door tot het einde van de contractduur. De substantiële middelen in de reserves omvatten voornamelijk het investeringsfonds. Deze middelen zullen met name worden gebruikt als cofinanciering voor projecten uit de Regio Deal. In 2019 is de voorziening stortplaatsen afgewikkeld met de provincie, deze post is vanaf 2020 niet meer aanwezig in de begroting.

De maximale omvang van de aan te trekken geldleningen is bepaald op € 6 miljoen, wat gebaseerd is op het totaal van uitstaande hypotheken op dat moment, tegen een rentepercentage van maximaal 4% (bestuursbesluit van 11 november 2002). De aantrekking van geldleningen is gerelateerd aan de uitstaande personeelshypotheken, omdat de personeelshypotheken niet direct contant kunnen worden gemaakt. De financiering geschiedt namelijk nu nog door middel van interne financiering. Als zicht is op de inzet van de middelen van het investeringsfonds ontstaat een maximale financieringsbehoefte van € 1 miljoen. Op dit moment zijn geen geldleningen afgesloten.

2.4 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat de Regio bij ongewijzigde voortzetting van het (financierings-) beleid geen risico loopt. Door de vele aflossingen op de hypotheken de afgelopen jaren, wordt het te financieren bedrag steeds lager (eind 2019 maximaal € 1 miljoen.).

3 Paragraaf bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren. Hierbij staat het belang van een rechtmatig, doelmatig en doeltreffend beleid en beheer voorop.

De organisatie is voortdurend in verandering door de dynamiek in het openbaar bestuur en de ontwikkelingen in de samenleving. Verandering zal de constante factor zijn voor de organisatie. Dat vraagt een organisatie die daarmee om kan gaan en kwaliteit blijft leveren. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor een adequate bedrijfsvoering. Het Algemeen Bestuur heeft een hierbij een kaderstellende en controlerende taak.

3.1 Wat hebben we ervoor gedaan?

Planning & control en administratie

Naast de reguliere werkzaamheden uit de planning en controlcyclus (begroting, jaarrekening en buraps) en het voeren van de financiële administratie zijn werkzaamheden verricht voor de Regio Deal, de Gebiedsopgaven met de Provincie en voor diverse projecten (o.a. Interreg Spreek je Buurtaal en Leader).

Personeelszaken en automatisering

Voor de salarisadministratie en personeelsbeleid is voor 2019 een contract afgesloten met de Gemeente Doetinchem. Voor de automatisering is voor 2019 eveneens een contract afgesloten met de gemeente Doetinchem voor het gebruik van netwerkfaciliteiten, ondersteuning en voor de basishardware (computer inclusief toebehoren). De kosten voor speciale software (financieel pakket, etc.) kwamen voor rekening van de Regio.

Secretariaat

Het secretariaat verzorgde in het verslagjaar de correspondentie en agendabeheer voor het bestuur secretaris en de programmaonderdelen.

Archief

De archiefwerkzaamheden bestonden voor het verslagjaar uit het bewaren, ontsluiten en beschikbaar stellen van archiefstukken.

3.2 Wat heeft het gekost?

Volgens de richtlijnen in de financiële verordening worden onderstaande kosten in de paragraaf opgenomen.

	Begroting (incl. wijzigingen)	Werkelijk
Inhuur derden	303.000	316.816
Huisvestingskosten	95.810	81.187
Automatiseringskosten	52.000	43.056
Budgetten voor bestuur (incl. bijeenkomsten colleges en raden)	19.600	17.516
Accountantskosten	13.000	12.949

Voor de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten wordt verwezen naar het formatieplan in deel IV van de jaarstukken.

4 Paragraaf rechtmatigheid

Op grond van het Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten (BAPG) heeft de Regio te maken met een rechtmatigheidoordeel van de accountant. Nadere regels zijn uitgewerkt in het BAPG, de Kadernota Rechtmatigheid en adviezen van het Platform Rechtmatigheid Provincies en Gemeenten en de Richtlijnen voor de Accountantscontrole van NIVRA.

Onder "rechtmatigheid" wordt verstaan de definitie volgens het BAPG dat de in de jaarrekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dat wil zeggen "in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder eigen verordeningen".

De accountant controleert of financiële beheershandelingen uitgevoerd zijn volgens de regels en of dit in de administratie traceerbaar is (baten, lasten en balansmutaties) en hij toetst het systeem van risico-afweging voor wat betreft handelingen en beslissingen van niet-financiële aard. De toetsing vindt zowel plaats aan de hand van relevante wetgeving als regels gesteld door het algemeen bestuur (interne verordeningen). De voorwaarden die door de accountant getoetst dienen te worden, legt het algemeen bestuur vast in een controleprotocol.

4.1 Uitwerking controleprotocol

In het controleprotocol (besluit AB 17 juli 2019) zijn de voorwaarden opgenomen, waarop de accountant zijn controle baseert. Hierin liggen de volgende relevante voorwaarden vast:

- Het normenkader. Hierin liggen vast de relevante regelgeving van hogere overheden en van de Regio zelf. Van belang zijn alleen de bepalingen die financiële beheershandelingen bevatten;
- Dit zogenoemde normenkader is uitgewerkt in een toetsingskader (AB 26 november 2008). In het toetsingskader wordt aangegeven aan welke bepalingen uit de regelgeving in het normenkader al dan niet financiële consequenties worden verbonden (recht, hoogte en duur);
- op basis van de begroting 2019 van de Regio Achterhoek bedraagt de goedkeuringstolerantie in de jaarrekening 1% van de lasten voor fouten (€ 31.530 obv primaire begroting) en 3% van de lasten voor onzekerheden (€ 94.590 obv primaire begroting);
- voor de rapporteringstolerantie wordt als maatstaf gehanteerd dat de accountant elke fout of onzekerheid boven € 5.000 rapporteert.
- Voor het jaar 2019 vindt het overleg plaats tussen de accountant, de portefeuillehouder Financiën, de secretaris en een financieel beleidsmedewerker.
- Er zijn voor het jaar 2019 geen punten vastgesteld, waaraan de accountant bij de controle specifiek aandacht moet besteden.

4.2 Interne verbijzonderde controle

Voor 2019 zijn de volgende processen/activiteiten nader onderzocht:

Proces	Activiteit	Regelgeving
In dienst treden en uit dienst treden van personeel	Het toetsen van de werking van de procedure rondom het in dienst en uit dienst treden van personeelsleden.	Procesbeschrijving salarisadministratie
Overheadkosten Leader	De overheadkosten voor Leader controleren op rechtmatigheid en testen van de opzet, bestaan en werking van het proces inkoop en betalingen.	-Werkbegroting 2019 -Regeling budgetbeheer, mandaatregeling en financiële verordening -Regeling inkoop en aanbesteding

Uit de controle zijn geen onregelmatigheden gekomen ten aanzien van het proces.

4.3 Rapportering

De controle van de rechtmatige totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties leidt algemeen gesproken tot drie extra toetsingscriteria ten opzichte van de controle voor het getrouwe beeld, namelijk het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium. Deze criteria worden in deze paragraaf nader uitgewerkt.

4.3.1 Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium richt zich primair op de baten en lasten. Mutaties in de balanssfeer vallen onder het bevoegdheidscriterium. Met betrekking tot de jaarrekening 2019 zijn de volgende over- en onderschrijdingen in de uitgaven op programmaniveau te constateren:

	Uitgaven begroting	Uitgaven werkelijk	Verschil uitgaven
Strategische agenda	4.067.000	3.661.000	-406.000
Stortplaatsen	140.000	122.000	-18.000
Overige uitgaven en inkomsten	640.000	619.000	-21.000
Totaal	4.847.000	4.402.000	-445.000

Er is in het boekjaar geen sprake van overschrijdingen op programmaniveau.

4.3.2 Voorwaarden criterium

Het voorwaarden criterium richt zich op overdrachten aan of van natuurlijke personen en aan rechtspersonen. In geval van de Regio zijn dat alleen subsidies. Daarbij staat de vraag centraal of voldaan is aan de voorwaarden, die zijn gesteld in de subsidieverordening van de Regio, specifieke bestuursbesluiten of de Algemene Wet Bestuursrecht. De Regio verstrekke in 2019 subsidies voortkomend uit de afspraken in de Gebiedsopgave en de Regio Deal. De ontvangen subsidies betreffen voornamelijk bijdragen van hogere overheden voor projecten. Hiervoor worden afzonderlijke accountantsverklaringen opgesteld.

4.3.3 M&O-criterium

Het M&O-criterium behelst dat de rechtmatigheid niet alleen betrekking heeft op het voldoen aan de voorwaarden, maar ook op de juistheid en volledigheid van de gegevens die een belanghebbende verstrekt. Dit criterium is binnen de Regio niet uitgewerkt in een M&O-beleid. Gegevensverstrekking door derden is niet tot nauwelijks van toepassing bij de Regio.

4.3.4 Bevoegdheidscriterium

Het bevoegdheidscriterium heeft vooral betrekking op de financieringsmutaties en vermogensmutaties ofwel balansmutaties. Bepalend voor de bevoegdheidsvraag is de Wet Gemeenschappelijke Regeling en daarmee samenhangende Regioverordeningen. Uit het samenstel hiervan blijkt de bevoegdheidstoedeling aan het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Op 22 oktober 2008 is de Regeling Mandaat en de Instructie secretaris door het algemeen bestuur vastgesteld. Ten behoeve van de beoordeling van de bevoegdheidstoedeling is door het dagelijks bestuur een Regeling Budgetbeheer vastgesteld voor de bevoegdheden aan medewerkers op 28 oktober 2009. Hiermee is ten behoeve van de uitvoering van de diverse verordeningen het bevoegdheidsvraagstuk ingevuld.

4.4 Conclusie

Voor wat betreft het begrotingscriterium zijn er geen posten te noemen, waarvan het algemeen bestuur niet op de hoogte is geweest. Voor misbruik en oneigenlijk gebruik is binnen de Regio geen beleid opgesteld (M&O-criterium). In 2019 is eigen interne controle uitgevoerd op basis van een opgesteld controleprotocol. Er is in het boekjaar geen sprake van overschrijdingen op programmaniveau.

Deel IV

Uiteenzetting financiële positie

1. Algemene financiële beschouwing programmarekening

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de exploitatierekening 2019 van de Regio Achterhoek.

1.1 Algemene financiële beschouwing

1.1.1. Uitgangspunten programmarekening 2019

De rentevergoeding over het eigen vermogen is maximaal het rentepercentage dat is gebaseerd op de externe rentelasten over het totaal van lang en kort aangetrokken financieringsmiddelen. De Regio heeft geen aangetrokken financieringsmiddelen. Het rentepercentage voor toevoeging aan de reserves is dan ook 0%. De werkelijke rentetoevoeging aan de voorziening stortplaats voor het dienstjaar 2019 wordt gebaseerd op het gerealiseerde renteresultaat in 2019. Dit is € 34.000.

Voor investeringen gedaan in 2019 wordt in de jaarrekening 2019 een definitief rentepercentage van 0% gehanteerd. Aangezien geen externe leningen zijn aangetrokken is de omslagrente 0% en geldt een rentepercentage van 0% voor nieuwe investeringen.

1.1.2 Rekening 2019

Het boekjaar hebben wij afgesloten met een voordelig jaarsaldo van € 83.695 (€ 0,32 per inwoner). De ontwikkeling van de inwonerbijdrage 2019 is als volgt te schetsen:

Omschrijving	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening	Saldo
Strategische agenda	6,58	6,58	6,29	-0,29
Overige uitgaven en inkomsten	0,00	0,00	-0,03	-0,03
Sub-totaal bijdrage gemeenten	6,58	6,58	6,26	-0,32
Bijdrage provincie in organisatie kosten	1,52	1,52	1,52	-
Bijdrage provincie in investeringsfonds	0,51	0,51	0,51	-
Totaal	8,61	8,61	8,29	-0,32

Gemeenten betalen € 6,58 per inwoner. De Provincie draagt € 2,03 per inwoner bij. Voorgesteld wordt om het voordelige saldo van € 0,32 toe te voegen aan het investeringsfonds, zoals besloten in *De Achterhoek werkt door 2.0*. Het voordeel is vooral ontstaan door vacatureruimte, overschotten op opleidingskosten, lobbykosten, kantoorkosten en verhuiskosten.

1.2 Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves en voorzieningen

Voor de dekking van alle uitgaven van de Regio onttrekken wij ook middelen aan de reserves. Dit moeten wij volgens voorschriften Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) afzonderlijk zichtbaar maken in de rekening.

De ontwikkeling van de onttrekkingen (-) en toevoegingen (+) aan reserves is als volgt te schetsen:

Omschrijving	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening
Strategische agenda	927.000	477.000	438.000
Overige uitgaven en inkomsten	-45.000	-111.000	-106.000
Totaal	882.000	366.000	332.000

Op rekening basis zijn de onttrekkingen bij strategische agenda lager door lagere kosten. De toevoeging ligt redelijk in de lijn met de begroting. Bij de overige uitgaven en inkomsten is de onttrekking uit de reserve onderhoud huisvesting iets lager dan begroot.

De ontwikkeling van de onttrekkingen (-) en toevoegingen (+) aan voorzieningen is als volgt te schetsen:

Omschrijving	Begroting primair	Begroting gewijzigd	Rekening
Stortplaatsen	- 146.000	- 133.000	-204.000
Overige uitgaven en inkomsten	50.000	- 50.000	-39.000
Totaal	196.000	- 83.000	-243.000

De rentetoevoeging aan de voorziening stortplaatsen was hoger dan verwacht. In verband met de overdracht van de nazorg stortplaatsen aan de Provincie is in 2019 het gehele doelvermogen overgedragen aan de Provincie. Een positief saldo van € 99.000 is opgenomen onder de overlopende passiva, in 2020 zal een bestuursbesluit genomen moeten worden over de bestemming van dit saldo. De wachtgeldonttrekking was lager dan geraamd.

1.3 Investerings

De investering die in 2019 is gedaan staat hieronder weergegeven.

Investering	Bedrag
Lockerkasten	€ 7.000

1.4 Incidentele baten en lasten

Volgens de BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. De bedragen zijn inclusief de mutaties in de reserves.

	Lasten	Baten
Strategische agenda	1.449.438	1.895.738
Stortplaatsen	0	0
Overige uitgaven en inkomsten	145.623	117.589
Totaal	1.595.061	2.013.327

2. FORMATIEPLAN 2019

Beleidsproduct	Werkelijke formatie 2018	Geraamde Formatie 2019	Werkelijke formatie 31-12-2019	Geraamde loonsom na wijziging 2019	Werkelijke loonsom 2019
Strategische agenda	9,21	16,00	13,32	1.121.000	1.092.000
Ondersteuning	3,81	3,75	4,06	270.000	272.000
Termijnggebonden taken (BWS)	0,42	0,42	0,42	40.000	40.000
Sub-totaal	13,44	20,17	17,80	1.431.000	1.404.000
Projecten	-	-	2,65	107.000	107.000
Totaal	13,44	20,17	20,08	1.538.000	1.511.000

Toelichting formatieomvang

Strategische Agenda

Per 31 december is sprake van vacatureruimte (2,68 fte)

Programmaregisseur	-0,06 fte
Programma/projectmedewerker	0,61 fte
Ondersteuner Griffie/Duitsland	1 fte <i>(inhuur/budget grensoverschrijdende activiteiten)</i>
Lobbyist	1 fte
Medewerker communicatie	<u>0,13 fte</u>
Totaal	2,68 fte

Kostenplaats Ondersteuning

Per 31 december is sprake van vacatureruimte junior adviseur financiën (0,02 fte), vacature secretaresse (0,17 fte) en tijdelijke invulling archiefmedewerker (- 0,50 fte). Per saldo een overschot van 0,31 fte.

Projecten

Specificatie formatie per 31-12-2019:

Projectleider RES	1,00 fte
Projectleider/-medewerker SmartHub	1,28 fte
Medewerker ondersteunend vermogen O&A	0,20 fte
Projectleider Regiodeal	<u>0,17 fte</u>
Totaal	2,65 fte

Wachtgelders/boventalligen

De Regio heeft 2 wachtgelders die beiden voor rekening van de Regio (wachtgeldreserve) komen.

Toelichting loonsom

De geraamde loonsom in de primaire begroting 2019 bedroeg € 1.709.000 (exclusief wachtgelders). Gedurende het jaar is € 265.000 overgeheveld naar budget ten behoeve van inhuur personeel. De tijdelijke inhuur vindt plaats tot definitieve invulling van vacatures gerealiseerd. Ook betreft de tijdelijke inhuur vervanging in verband met ziekte. Een deel van de kosten ondersteuning wordt direct toegerekend aan de Strategische Agenda. In totaal is er sprake van een positief saldo van € 27.000, € 24.000 op programma 1 en € 3.000 op programma 3.

Dit is als volgt te verklaren:

Kosten in €	Totaal
Vacatures	-62.000
Fuwa/gratificatie	2.000
Loonkosten tijdelijk	30.000
Overig (stagevergoedingen)	3.000
Totaal kosten	-27.000

3. TAAKVELDEN 2019 PER PROGRAMMA

Volgnummer en omschrijving	0.1 Bestuur (ind regionale samenwerking)	0.4 Ondersteuning organisatie (overhead)	0.5 Treasury	0.8 overige baten en lasten	7.3 afval	Subtotaal	0.10 mutaties reserves	0.11 resultaat baten en lasten	Totaal
Lasten									
Strategische agenda	3.325.818	335.237	0	0	0	3.661.055	1.243.894	105.519	5.010.468
Nazorg stortplaatsen	0	5.700	0	0	116.991	122.691	0	0	122.691
Renteresultaat	0	0	37.557	0	0	37.557	0	0	37.557
Totaal exploitatie (<i>exclusief kostenplaats bedrijfsvoering</i>)	3.325.818	340.937	37.557	0	116.991	3.821.303	1.243.894	105.519	5.170.716
Kostenplaats bedrijfsvoering						581.037		9.093	590.130
Totaal lasten Regio achterhoek						4.402.340		114.612	5.760.846
Baten									
Strategische agenda	4.141.762	0	0	32.115	0	4.173.877	805.674	30.917	5.010.468
Nazorg stortplaatsen	555	0	0	0	122.136	122.691	0	0	122.691
Renteresultaat	0	0	37.557	0	0	37.557	0	0	37.557
Totaal exploitatie (<i>exclusief kostenplaats bedrijfsvoering</i>)	4.142.317	0	37.557	32.115	122.136	4.334.124	805.674	30.917	5.170.715
Kostenplaats bedrijfsvoering						484.139	105.991		590.130
Totaal baten Regio achterhoek						4.818.263	911.665		5.760.845
Resultaat									83.695 positief

4. VERZAMELSTAAT BIJDRAGE PER GEMEENTE 2019

Naam gemeente	Aantal inwoners	Strategische kerntaken		Overig	Werkelijke totalen		2019	Begroot 2019	Afrekening 2019	
		Strategische agenda	Bedrijfsvoering		Rente resultaat	Totaal ongewijzigd beleid				Totaal per inwoner 2019
per 1/1/18										
Aalten	26.974	169.781	-933	0	168.848	6,26	177.434	-8.586		
Berkelland	44.039	277.193	-1.523	0	275.670	6,26	289.687	-14.017		
Bronckhorst	36.347	228.777	-1.257	0	227.520	6,26	239.089	-11.569		
Doetinchem	57.408	361.340	-1.985	0	359.355	6,26	377.628	-18.273		
Oost Gelre	29.669	186.744	-1.026	0	185.718	6,26	195.162	-9.444		
Oude IJsselstreek	39.521	248.755	-1.367	0	247.388	6,26	259.968	-12.579		
Winterswijk	28.986	182.445	-1.002	0	181.443	6,26	190.669	-9.226		
Provincie Gelderland in organisatiekosten		400.750			400.750		400.750	0		
Totaal		2.055.786	-9.093	0	2.046.693		2.130.387	-83.695		
Bijdrage per inwoner gemeenten (incl btw)		6,29	-0,03	0,00		6,26	6,58	-0,32		
Bijdrage provincie in organisatie kosten		1,52				1,52	1,52			
Bijdrage provincie in investeringsfonds		0,51				0,51	0,51			
Totaal bijdrage gemeenten en provincie		8,32	-0,03	0,00		8,29	8,61	-0,32		

DOELENMA TRIX

[illegible]